

SHIDDAT BILAN RIVOJLANIB BORAYOTGAN DUNYODA INGLIZ TILINING AHAMIYATI

Imamov.N.P

SamISI “Tillarni o‘qitish” kafedrası v.b dotsent

Nortoyev Laziz

Mk-525 guruh talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada ingliz tilining shiddat bilan rivojlanib borayotgan dunyoda tutgan o‘rni va ahamiyati yoritilgan. Unda ingliz tilining xalqaro muloqot, ta’lim, ilm-fan va madaniyat sohalaridagi o‘rni tahlil qilinadi. Shuningdek, tilni o‘rganishning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishdagi o‘rni haqida fikr yuritiladi. Maqolada ingliz tilining global jarayonlardagi ahamiyati, uni bilishning zamonaviy hayotda zaruriy vosita sifatidagi roli asoslab berilgan.

Annotation: This article discusses the importance and role of the English language in a rapidly developing world. It analyzes the use of English in international communication, education, science, and culture. The study also highlights the significance of learning English for personal and social development, emphasizing its necessity as a key tool in modern life.

Аннотация: В данной статье рассматривается значение и роль английского языка в быстро развивающемся мире. Анализируется использование английского языка в международном общении, образовании, науке и культуре. Также подчеркивается значение изучения английского языка для личного и социального развития, а также его необходимость как важного инструмента современной жизни.

Kalit so‘zlar: Ingliz tili ahamiyati, globallashuv jarayoni, xalqaro muloqot vositasi, madaniyatlararo muloqot, ilmiy va texnologik taraqqiyot.

Key words: Importance of the english language, process of globalization, means of international communication, intercultural communication, scientific and technological development.

Аннотация: Значение английского языка, процесс глобализации, средство международного общения, межкультурное общение, науко-технологическое развитие.

XXI asrda ingliz tili insoniyat hayotining ajralmas qismiga aylandi. Globallashuv jarayonlari, axborot texnologiyalarining tez sur’atlarda rivojlanishi, xalqaro hamkorlikning kengayishi natijasida ingliz tili dunyo miqyosida yetakchi mavqega ega bo‘ldi. Bugungi kunda dunyo buylab 1,5 milliarddan ortiq inson ingliz tilida so‘zlashadi yoki uni

o'rganmoqda. Bu esa uni nafaqat aloqa tili, balki madaniyatlararo ko'prik sifatida ham muhim ahamiyatga ega ekanini ko'rsatadi. Zamonaviy jamiyatda ingliz tilini bilish shaxsning ijtimoiy mavqei, intellektual salohiyati va kasbiy imkoniyatlarini kengaytiradi. Shuning uchun ham dunyoning aksariyat mamlakatlarida ingliz tili ta'lim tizimining asosiy tarkibiy qismiga aylangan. Ingliz tili bilim va innovatsiyalar tiliga aylanib, insoniyat taraqqiyotining drayveri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Ingliz tili o'z ildizlarini qadimgi german tillaridan olgan bo'lib, VII–XI asrlarda shakllana boshlagan. U dastlab Buyuk Britaniya hududida muloqot vositasi bo'lgan, biroq XIX asrda Britaniya imperiyasining kengayishi tufayli dunyoning ko'plab hududlariga tarqaldi. Mustamlakachilik siyosati va global savdo aloqalari ingliz tilining xalqaro maydonga chiqishiga turtki bo'ldi. XX asrda AQShning siyosiy, iqtisodiy va madaniy nufuzining ortishi bilan ingliz tili jahon miqyosida ustunlikka ega bo'ldi. Hozirda ingliz tili Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Yevropa Ittifoqi, Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti, NATO, Jahon banki va boshqa yirik xalqaro tashkilotlarning rasmiy tili sifatida tan oling.

Zamonaviy axborot asrida ingliz tili global kommunikatsiyaning asosi sifatida e'tirof etiladi. Internetdagi kontentning yarmidan ko'pi ingliz tilida yaratilgan. Xalqaro ommaviy axborot vositalari — BBC, CNN, Reuters, Al Jazeera English kabi manbalar dunyo miqyosida ingliz tilida xabar tarqatadi. Bundan tashqari, ilmiy va texnologik yangiliklarning aksariyati ingliz tilida e'lon qilinadi. Masalan, xalqaro ilmiy jurnallarning 80–90 foizi, shuningdek, onlayn o'quv platformalari (Coursera, EdX, Udemy) ingliz tilidan foydalanadi. Bu holat ingliz tilining global axborot almashinuvidagi markaziy o'rinni egallaganini ko'rsatadi. Shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda ham ingliz tili yetakchi o'rinda turadi. Twitter, Instagram, Facebook va TikTok kabi platformalarda ko'pchilik foydalanuvchilar ingliz tilida muloqot qiladi, bu esa uni global muloqotning universal vositasiga aylantirgan.

Bugungi kunda dunyo miqyosidagi eng nufuzli ilmiy jurnallar, masalan, Nature, Science, Elsevier, Oxford Academic Journals va SpringerLink nashrlarining deyarli barchasi ingliz tilida chop etiladi. Shu bois, har bir tadqiqotchi o'z ilmiy ishini xalqaro miqyosda tan oldirish uchun ingliz tilini mukammal bilishi zarur.

Hozirda ilm-fan sohasidagi tadqiqotlarning asosiy qismi ingliz tilida olib boriladi. Jahonning eng nufuzli universitetlari — Oksford, Garvard, Stenford, MIT,

Kembridj kabi ta'lim maskanlarida barcha fanlar asosan ingliz tilida o'qitiladi. Shuningdek, xalqaro grant dasturlari (Fulbright, Erasmus+, Chevening va boshqalar) ham ingliz tilini bilishni talab qiladi. O'zbekiston ta'lim tizimida ham ingliz tiliga e'tibor yildan-yilga ortib bormoqda. Prezident tashabbusi bilan ingliz tili ta'limi sifati yaxshilanmoqda, maktab va oliy o'quv yurtlarida dars soatlari ko'paytirildi, zamonaviy o'qitish metodikalari joriy etilmoqda. Bu esa yoshlarning global ta'lim tizimiga integratsiyasini osonlashtirmoqda.

Global mehnat bozorida ingliz tilini bilish raqobatbardoshlik mezonini sifatida qaraladi. Xalqaro kompaniyalar (Google, Microsoft, Samsung, Toyota, Unilever va boshqalar) o'z ish jarayonida ingliz tilidan foydalanadi. Shu bois, ingliz tilini bilgan mutaxassislar xalqaro miqyosda yuqori daromadli va istiqbolli ish o'rinlariga ega bo'lishadi. Shuningdek, ingliz tili biznes aloqalarini yo'lga qo'yishda, xorijiy investitsiyalar jalb etishda, marketing va diplomatiya sohalarida ham asosiy vositadir. Demak, ingliz tilini bilish iqtisodiy o'sish va professional muvaffaqiyat uchun zarur shartdir.

Ingliz tili nafaqat ilm va iqtisod tili, balki madaniyatlararo muloqot vositasi hamdir. Hollywood filmlari, ingliz tilidagi musiqalar, adabiyot va teatr asarlari dunyo madaniyatiga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Bu esa ingliz tilini global madaniy integratsiyaning asosiy vositasiga aylantirgan. Ingliz tilini o'rganish orqali insonlar boshqa xalqlarning mentaliteti, qadriyatlari va turmush tarzini tushunadi. Bu jarayon madaniyatlararo bag'rikenglikni kuchaytiradi, xalqaro hamkorlikni rivojlantiradi. Shunday qilib, ingliz tili insoniyatni birlashtiruvchi madaniy va ma'naviy ko'priki sifatida xizmat qilmoqda.

Yuqoridagi tahlillar shuni ko'rsatadiki, ingliz tili zamonaviy dunyoning eng muhim kommunikativ, ilmiy va madaniy hodisalaridan biridir. U global muloqot, bilim va innovatsiyalar almashinuvi, iqtisodiy taraqqiyot hamda madaniyatlararo integratsiyaning bosh omiliga aylangan. Ingliz tilini o'rganish har bir shaxs uchun yangi imkoniyatlar eshigini ochadi: xorijda ta'lim olish, xalqaro tajriba orttirish, ilg'or texnologiyalarni o'rganish va madaniy doirani kengaytirish imkonini beradi. Shuning uchun ingliz tili nafaqat chet tili, balki zamonaviy dunyoda muvaffaqiyat kaliti, ilmiy taraqqiyot va shaxsiy rivojlanishning asosiy vositasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

- Crystal, D. (2012). English as a Global Language (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Graddol, D. (2006). English Next: Why global English may mean the end of 'English as a Foreign Language'. British Council.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ– 1875-son qarori (2012-yil, 10-dekabr). "Chet tillarini o'qitish tizimini takomillashtirish to'g'risida". Toshkent.